УДК 336.763

ФОНДОВІ БІРЖІ ЯК ЕЛЕМЕНТ ІНФРАСТРУКТУРИ НАЦІОНАЛЬНОГО РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ: ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ

Кужелєв М.О.,
Головенко І.П.

В статті досліджено функціонування фондових бірж України як основного елементу інфраструктури ринку цінних паперів в умовах зовнішнього динамічного середовища. Окреслено основні напрямки активізації діяльності фондових бірж.

Метою дослідження є узагальнення теоретичних засад щодо визначення та характеристики елементів інфраструктури ринку цінних паперів, а саме фондових бірж як основного елементу організованого ринку цінних паперів.

Об'єктом дослідження виступають економічні відносини, що виникають між суб'єктами фондових бірж.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні засади діяльності фондових бірж, як елементів інфраструктури ринку цінних паперів.

У процесі дослідження використано такі загальнонаукові методи: загальнонаукові та спеціальні методи пізнання, методи індукції, дедукції, аналізу синтезу, методи логічного узагальнення, порівняння, групувань, вибірок; графічний метод.

Результати досліджень полягають в наданні практичних рекомендацій щодо діяльності фондових бірж на ринку цінних паперів України.

Надано пропозиції щодо вдосконалення його інституційних засад, нормативно – правової бази ринку цінних паперів, підвищення конкурентоспроможності та інвестиційної привабливості українських фінансових інструментів.

Ключові слова: *інфраструктура, ринок цінних паперів, фондові біржі, елементи інфраструктури ринку цінних паперів.*

ФОНДОВЫЕ БИРЖИ КАК ЭЛЕМЕНТ ИНФРАСТРУКТУРЫ НАЦИОНАЛЬНОГО РЫНКА ЦЕННЫХ БУМАГ: ТЕНДЕНЦИИ РАЗВИТИЯ

Кужелев М.А.,
Головенко И.П.

В статье исследовано функционирование фондовых бирж Украины как основного элемента инфраструктуры рынка ценных бумаг в условиях внешней динамической среды. Определены основные направления активизации деятельности фондовых бирж.

Целью исследования является обобщение теоретических основ по определению и характеристики элементов инфраструктуры рынка ценных бумаг, а именно фондовых бирж как основного элемента организованного рынка ценных бумаг.

Объектом исследования выступают экономические отношения, что возникающих между субъектами фондовых бирж.

Предметом исследования являются теоретические и практические основы деятельности фондовых бирж, как элементов инфраструктуры рынка ценных бумаг.

В процессе исследования использованы следующие общенаучные методы: общенаучные и специальные методы познания, методы индукции, дедукции, анализа синтеза, методы логического обобщения, сравнения, группировки, графический метод.

Результаты исследований заключаются в предоставлении практических рекомендаций по деятельности фондовых бирж на рынке ценных бумаг Украины.

Даны предложения по совершенствованию его институциональных основ, нормативно - правовой базы рынка ценных бумаг, повышение конкурентоспособности и инвестиционной привлекательности украинских финансовых инструментов.

Ключевые слова: *инфраструктура, рынок ценных бумаг, фондовые биржи, элементы инфраструктуры рынка ценных бумаг.*

STOCK EXCHANGE AS AN ELEMENT OF NATIONAL INFRASTRUCTURE SECURITIES MARKET: TRENDS

Kuzheliev M.O.,
Golovenko I.P.

In the article the functioning of stock exchanges Ukraine as the main element of securities market infrastructure in terms of dynamic external environment. The basic directions revitalization stock exchanges.

The aim of the study is a synthesis of theoretical principles concerning the definition and characteristics of the infrastructure of the securities market, namely stock exchanges as the main element of the organized securities market.

The object of research are economic relations arising between subjects stock exchanges.

The subject of research is theoretical and practical bases of stock exchanges as the infrastructure of the securities market.

© **Кужелєв М.О., Головенко І.П., 2017**

The study used the following general scientific methods: cognition are special methods, methods of induction, deduction, analysis, synthesis, logic synthesis methods, comparison, groupings; Graphic method.

The research results are to provide practical recommendations on the stock exchanges of the securities market of Ukraine.

The proposals for improving its institutional framework, regulatory - legal framework of the securities market, competitiveness and investment attractiveness of Ukrainian financial instruments.

Keywords: *infrastructure, securities markets and stock exchanges, infrastructure elements securities market.*

Актуальність. Ринок цінних паперів відіграє важливу роль в економіці країни завдяки системі накопичення та перерозподілу фінансових коштів необхідних для подальшого розвитку. Розвинута інфраструктура ринку цінних паперів має можливість забезпечити ефективну діяльність ринку для перерозподілу тимчасово вільних коштів в межах економіки країни, що в свою чергу маже дати поштовх економічному зростанню та сприятиме розширеному відтворенню суспільного виробництва. Саме на ринку цінних паперів здійснюється трансформація тимчасово вільних коштів та накопичень суб'єктів економічних відносин в інвестиційні ресурси.

Ринок цінних паперів включає в себе велику кількість елементів, тісно пов’язаних між собою, що в сукупності виконують важливу роль в економіці. При цьому необхідною умовою ефективного розвитку ринку цінних паперів стає взаємодія та функціонування його структурних елементів, а саме: незалежних реєстраторів, депозитаріїв та зберігачів, трастових інститутів, розрахунково-кліринових систем, незалежних реєстраторів, бірж, торгово-інформаційних систем, спеціальних страхових фондів, інформаційних агентств.

Аналіз основних досліджень. Вивченням проблем функціонування українського ринку цінних паперів та його інфраструктури займались такі вітчизняні науковці, як: О. Василик, В. Корнєєв, З. Лапішко, Т.Майорова В. Міщенко, О. Мозговий, А. Пересада, М. Савлук, І. Ткачук, В. Шелудько.

Дослідженню сутності інфраструктури та її ролі присвячені роботи відомих зарубіжних вчених, таких як: О. Вільямсона, Ф. Йохімсена, Х. Зінгера, А. Пізенті, Г. Хедткампа.

Однак, незважаючи на наявні праці, вивчення елементів інфраструктури ринку цінних паперів потребують подальших ґрунтовних досліджень та свідчать про достатньо серйозні розбіжності в питаннях визначення сутності, видів та завдань елементів інфраструктури.

Предметом дослідження є теоретичні та методологічні аспекти діяльності фондових бірж, як інституту інфраструктури ринку цінних паперів держави.

Метою дослідження є узагальнення теоретичних засад щодо визначення та характеристики фондових бірж як інституту організованого ринку цінних паперів.

Постановка проблеми. З огляду на складну структуру ринку цінних паперів та різні напрями функціонування його суб'єктів, обслуговування яких забезпечується його інфраструктурою, питання функціонування елементів інфраструктури ринку цінних паперів та визначення їх завдань є актуальним з теоретичної точки зору, а саме діяльності фондових бірж як головного елементу ринку цінних паперів.

Результати дослідження. Ринок цінних паперів виступає однією з найважливіших складових національної економіки, яка є показником розвитку як ринку капіталу, так і всієї фінансової системи країни. Сучасний стан ринку цінних паперів та його структура утворилася внаслідок трансформацій економічної системи, які відбулися під впливом внутрішніх та зовнішніх факторів.

Є безліч підходів до трактування поняття «ринку цінних паперів», але на нашу думку найбільш оптимальним є визначення ринку цінних паперів як складної ієрархічної системи, складеної з упорядкованої сукупності взаємопов’язаних та функціонально взаємозалежних підсистем, однією з яких є інфраструктура ринку цінних паперів. Кожна з виділених підсистем залежно від мети дослідження може виступати як окрема система нижчої ієрархічної підпорядкованості відносно ринку цінних паперів [8].

У науковій літературі існує багато різних підходів до структуризації ринку цінних паперів. Незважаючи на певні відмінності у цих підходах та все ж у межах кожного з них розмежовують ринки за організаційною характеристикою. Відповідно до такої характеристики виділяють організований (біржовий) та неорганізований (позабіржовий) ринки.

Організований ринок цінних паперів - це ринок, на якому рух цінних паперів здійснюється за встановленими правилами, які регулюють його діяльність за правилами, встановленими вимогами лістингу цінних паперів до торгів. Біржовий ринок - це завжди організований ринок цінних паперів, тому що торгівля наданому ринку здійснюється строго за правилами біржі і лише між посередниками на біржі. Біржовий ринок представлений торгівлею цінними паперами на фондових біржах.

Неорганізований ринок – це ринок, на якому рух цінних паперів здійснюється без дотримання єдиних для всіх учасників ринку правил. Позабіржовий ринок представлений торгівлею цінними паперами за межами фондових бірж.

Розглядаючи інфраструктуру як важливу складову ефективного функціонування ринку цінних паперів та взаємодії його складових, на основі аналізу елементів, функцій, та завдань, пропонується таке визначення:

Інфраструктура ринку цінних паперів є сукупністю елементів, що взаємодіють між собою з приводу трансформації накопичених тимчасово вільних коштів в інвестиції з метою їх ефективного використання, розвитку реального сектору економіки та сфери послуг та мінімізації впливу фінансових ризиків [3].

Інфраструктура ринку цінних паперів є однією з найважливіших характеристик ринкової системи, представлена своїми власними елементами, що включає перш за все суб'єктів ринку та функціональні зв'язки між ними.

Інфраструктура - це сукупність складових загальної побудови економічного життя, що мають підпорядкований характер і забезпечують нормальну діяльність економічної системи загалом; включає системи фінансового, інформаційного, технічного та інших видів забезпечення [8].

Інфраструктура ринку цінних паперів – це складна підсистема ринку цінних паперів, сутність якої полягає в забезпеченні ефективної взаємодії діяльності емітентів та інвесторів, через організацію фінансового посередництва, технічних механізмів, торговельного та інформаційного просторів для здійснення операцій із цінними паперами.

Ефективне формування інфраструктури ринку цінних паперів:

- сприяє інтеграції країни у світову економічну систему;
- дозволяє використовувати міжнародні принципи і стандарти побудови фондового ринку;
- позитивно позначається на залученні іноземного капіталу;
- впливає на акумуляцію коштів вітчизняних підприємств та громадян;
- узгоджує майнові інтереси учасників ринку [2].

Безперервний інвестиційний процес та створення високо ліквідного ринку цінних паперів здійснюється через функціональну взаємодію фінансових посередників, фондових бірж та інших елементів системи. Але найбільшим та найважливішим елементом на даний час є фондові біржі.

Фондова біржа – це організаційно оформлений, постійно діючий ринок, на якому проводиться торгівля цінними паперами; акціонерне товариство, яке зосереджує попит і пропозицію цінних паперів, сприяє формуванню їх біржового курсу та здійснює свою діяльність відповідно до чинного законодавства, статуту і правил фондової біржі.

Основними учасниками фондових бірж є емітенти, інвестори та інвестиційні інститути.

Емітенти - це юридичні особи, міські ради, а також держава в особі уповноважених органів державної влади, яка від свого імені розміщує емісійні цінні папери та бере на себе зобов'язання щодо них перед їх власниками та корпорації, що займаються випуском цінних паперів.

До інвесторів слід віднести фізичні та юридичні особи, резиденти і нерезиденти, які набули права власності на цінні папери з метою отримання доходу від вкладених коштів або набуття відповідних прав, що надаються власнику цінних паперів відповідно до законодавства (особи, які купують цінні папери) [10].

На фондовому ринку окремо виділяють інституційних інвесторів, якими є ІСІ, інвестиційні фонди, взаємні фонди інвестиційних компаній, недержавні пенсійні фонди, страхові компанії та інші фінансові установи, які надають фінансові послуги.

До інвестиційних інститутів відносять посередників, фінансових брокерів, інвестиційних консультантів, інвестиційні компанії, інвестиційні фонди та інших фінансових посередників [11].

Функції фондової біржі носять як макрорівневий так і мікрорівневий характер. Функції на макрорівні сприяють розвиткові національної економіки та процесів соціального захисту у країні (наприклад, нагромадження капіталу та забезпечення процесу його трансформації в інвестиційні ресурси) Мікрорівневі функції мають на меті забезпечувати ліквідність цінних паперів.

Ринкова глобалізація відкриває нові можливості для діяльності українських фондових бірж, а розвиток нових фінансових продуктів призводить до перерозподілу інвестиційних ресурсів між традиційним ринком цінних паперів та ринком похідних інструментів [12].

Аналізуючи результати біржової торгівлі в Україні можна зазначити, що в останні роки не спостерігалося суттєвого збільшення ролі ринку цінних паперів. Частка біржового сегменту ринку залишається незначною, кількість ліквідних та інвестиційно привабливих фінансових інструментів – невеликою. Біржова та депозитарна інфраструктури характеризуються фрагментарністю, а законодавче регулювання базових аспектів функціонування ринку (ціноутворення, стабільність, прозорість) є недостатнім [4]

За даними Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (далі – НКЦПФР) на 01.01.2017 року в Україні діють 9 фондових бірж (організаторів торгівлі), розташованих у Києві, Миколаєві та Дніпрі:

1. Фондова Біржа ПФТС;
2. Київська Міжнародна Фондова Біржа (КМФБ);
3. Українська Фондова Біржа (УФБ);
4. Українська Міжбанківська Валютна Біржа (УМВБ);
5. Фондова Біржа «ІННЕКС»;
6. Придніпровська Фондова біржа (ПФБ);
7. Фондова біржа «Перспектива»;
8. Східно - Європейська Фондова біржа (СЄФБ);
9. Українська Біржа (УБ).

Загальний обсяг випусків акцій та облігацій, зареєстрованих НКЦПФР у 2016 році у розрізі фондових бірж наведено на рисунку 1.

Проаналізуємо показники загального обсяг випусків акцій та облігацій, зареєстрованих НКЦПФР за період 2014-2016 років в таблиці 1.

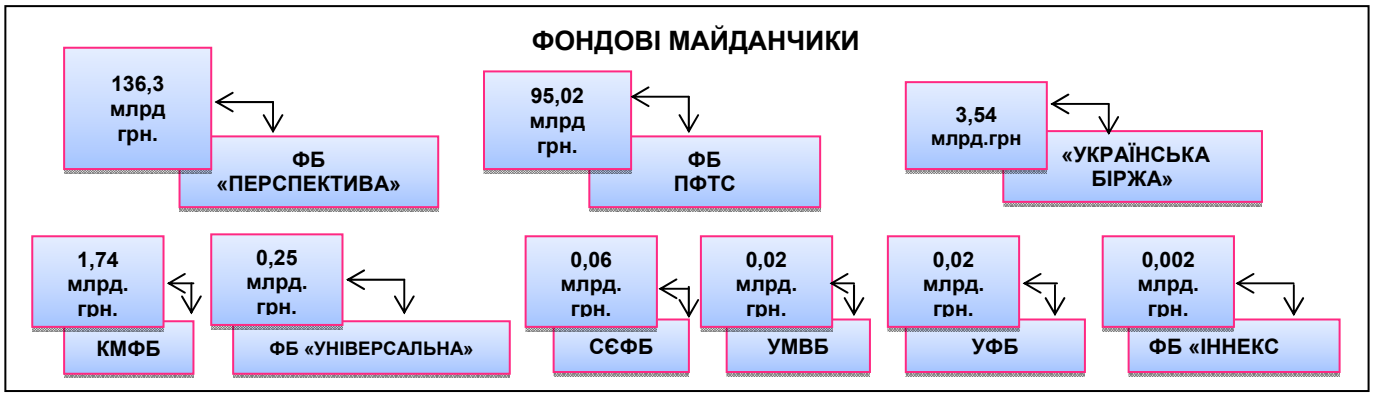

Рисунок 1. Випуск акцій та облігацій у 2016 році, млн. грн.

Джерело: Створено авторами на основі інформаційної довідки щодо розвитку фондового ринку України протягом 2013 - 2016 рр. / Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nssmc.gov.ua/fund/analytics

Динаміка випусків основних видів цінних паперів, наведена на рис. 2, свідчить що обсяг випусків інвестиційних сертифікатів КУА ПІФ, зареєстрованих регулятором у 2016 році, становив 5,37 млрд. грн., що на 5,21 млрд. грн. менше показника 2015 року. У свою чергу, обсяг випусків акцій КІФ, зареєстрованих Комісією, становив 10,72 млрд. грн., що на 6,52 млрд. грн. перевищило результат 2015 року.

При цьому повідомляється, що з початку реєстрації (станом на 31.12.2016 р.) кількість зареєстрованих корпоративних та пайових інвестиційних фондів в Україні становила 2 223, з них, 468 – корпоративних інвестиційних фондів, 1 755 – пайових інвестиційних фондів.

За даними НКЦПФР, станом на 31.12.2016 р., капіталізація лістингових компаній українського фондового ринку склала 19,64 млрд. грн.

Таблиця 1. Випусків акцій та облігацій у 2014–2016 рр., млн. грн.

Місяці року	Роки					
	2014		2015		2016	
	акції	облігації	акції	облігації	акції	облігації
Січень	2 501,90	1 490,94	1 572,23	782,00	9946,80	8
Лютий	363,02	8 240,00	8 689,84	934,68	686,85	8
Березень	316,00	696,44	3 095,74	690,00	18 263,68	8
Квітень	388,31	525,80	832,89	294,84	5325,36	22
Травень	62,96	5 227,06	14 773,38	114,00	1136,57	5
Червень	1 365,10	3 978,63	8 573,80	1 472,89	6975,87	16
Липень	2 120,03	2 868,52	1 020,80	2 314,53	464,03	14
Серпень	2 363,14	769,20	14 665,95	680,94	24,80	5
Вересень	1 762,68	584,95	1 189,29	4 184,79	10843,20	12
Жовтень	108 183,68	10 161,27	3 774,21	838,75	590,45	6
Листопад	1 049,45	1 647,52	6 288,02	253,33	2 080,03	11
Грудень	24 729,05	2 106,79	64 078,65	-134,20	153024,31	13
Усього	145205,33	38297,12	128554,79	12426,54	209361,94	128

Джерело: складено авторами за даними Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nssmc.gov.ua/fund/analytics.

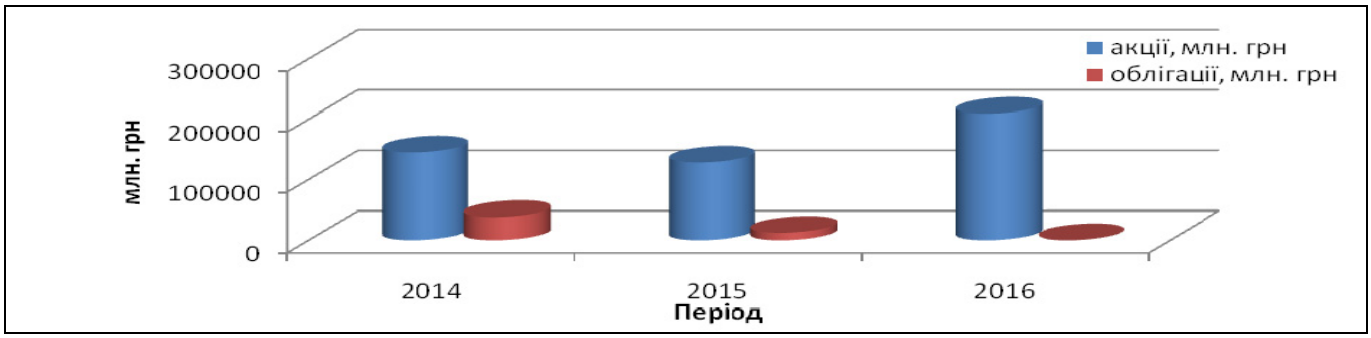

Рисунок 2. Динаміка випуску акцій та облігацій у 2013 – 2015 рр., млн. грн.

Джерело: складено авторами за даними Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nssmc.gov.ua/fund/analytics.

Обсяг біржових контрактів з цінними паперами протягом минулого року становив 236,95 млрд. грн. Такий показник виявився на 17,21% (або на 49,25 млрд. грн.) меншим за результат 2015 року (286,21 млрд. грн.).

Обсяг біржових контрактів з цінними паперами у 2016 році на первинному ринку становив 1,81%, а на вторинному ринку – 98,19%.

Серед фінансових інструментів найбільший обсяг торгів на організаторах торгівлі (211,26 млрд. грн. або 89,16% від загального обсягу) торік було зафіксовано з державними облігаціями України.

Обсяг торгів депозитними сертифікатами Національного банку склав 11,38 млрд. грн., корпоративними облігаціями – 9,43 млрд. грн., акціями – 2,18 млрд. грн., деривативами – 1,19 млрд. грн., опціонними сертифікатами – 1,03 млрд. грн., інвестиційними сертифікатами – 0,4 млрд. грн., державними деривативами – 0,09 млрд. грн.

За результатами 2014–2016 рр. основними гравцями серед організацій торгівлі на фондовому ринку України були Фондова Біржа «Перспектива» та Фондова Біржа ПФТС. Загалом ці два фондові майданчики мали 97,62% обсягів торгів цінними паперами в Україні (табл. 2) [4].

Таблиця 2. Обсяг виконаних біржових контрактів з цінними паперами на організаторах торгівлі у 2013–2015 рр., млн. грн.

Організатори торгівлі	Роки			Всього
	2014	2015	2016	
УФБ	463,01	301,98	18,93	783,92
ПФТС	99910,53	53621,41	95023,54	248 555,48
КМФБ	9955,01	3565,31	1743,32	15 263,64
УМВБ	257,59	118,67	21,71	397,97
ІННЕКС	27,32	5,09	1,98	34,39
ПФБ	12739,22	591,30	252,09	13 582,61
ПЕРСПЕКТИВА	496103,91	224455,51	136 296,56	720 559,42
СЄФБ	1265,54	1413,39	59,09	2 738,02
УБ	8588,00	6692,43	3536,08	18 816,51
Всього	629 310,13	290 765,09	100 656,74	1 020 731,96

Джерело: складено авторами за даними Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nssmc.gov.ua/fund/analytics.

У розрізі фондових бірж обсяги торгів цінними паперами в 2016 році були такими: ФБ «Перспектива» – 136,3 млрд. грн.; ФБ ПФТС – 95,02 млрд. грн.; «Українська біржа» – 3,54 млрд. грн.; КМФБ – 1,74 млрд. грн.; ФБ «Універсальна» – 252,09 млн. грн.; СЄФБ – 59,09 млн. грн.; УМВБ – 21,71 млн. грн.; УФБ – 18,93 млн. грн.; ФБ «ІННЕКС» – 1,98 млн. грн. [9].

Загальний обсяг випусків емісійних цінних паперів, зареєстрованих НКЦПФР у 2016 році, становив 232,41 млрд. грн., що виявилося на 83,91 млрд. грн. більше у порівнянні з 2015 роком.

Протягом усього минулого року Комісія зареєструвала 128 випусків акцій на суму 209,36 млрд. грн. У порівнянні з 2015 роком обсяг зареєстрованих випусків акцій збільшився на 87,06 млрд. грн.

Значні за обсягом випуски акцій, які суттєво вплинули на загальну структуру зареєстрованих випусків протягом зазначеного періоду, було здійснено такими банківськими установами, як ПАТ «ПриватБанк», ПАТ «Державний експортно-імпортний банк України», ПАТ «Укрсоцбанк», ПАТ «ВТБ Банк», ПАТ «Державний ощадний банк України», ПАТ «Альфа Банк», ПАТ «Сбербанк», ПАТ «Акціонерний комерційний промислово-інвестиційний банк» та ПАТ «БМ Банк».

У 2016 році НКЦПФР було зареєстровано 118 випусків облігацій підприємств на суму 6,76 млрд. грн. У порівнянні з 2015 роком обсяг зареєстрованих випусків облігацій підприємств зменшився на 4,66 млрд. грн.

Також У 2016 році НКЦПФР зареєструвала 9 випусків опціонних сертифікатів на загальну суму 198,88 млн. грн., що на 198,66 тис. грн. перевищило показник 2015 року [9].

Проведене дослідження свідчить, що національний ринок цінних паперів має ряд проблем та недоліків, до яких слід віднести такі:

- низький рівень фінансової грамотності населення в тому числі і необізнаність населення в питаннях функціонування ринку цінних паперів та в результаті пасивність фізичних осіб на ринку цінних паперів;
- недостатня роль держави у функціонуванні ринку цінних паперів та нормативно - правової бази;
- низька частка біржового сегменту ринку, про що свідчить аналіз показника співвідношення обсягу торговельного обороту на біржовому ринку до величини внутрішнього валового продукту країни. Помітні стагнація ринків строкових угод на товарні та фінансові базові активи та відносно низька активність учасників біржової торгівлі [1;5].
- обмежене коло ліквідних та інвестиційно- привабливих цінних паперів. Існуюча лінійка фінансових інструментів є надто вузькою: в основному це акції, облігації підприємств і державні облігації, інвестиційні сертифікати. Майже відсутні деривативи та іпотечні цінні папери, інвестиційна якість більшості з яких залишається низькою. Відмічається дефіцит пропозиції цінних паперів з прийнятними для інвесторів характеристиками щодо дохідності, ризиковості, ліквідності та захищеності [3;5];

- низька капіталізація фондового ринку;
- відсутність ефективної системи захисту прав емітентів, інвесторів та акціонерів;
- дефіцит інвестиційних ресурсів і невисокий потенціал інституційних інвесторів, представлених інститутами спільного інвестування, недержавними пенсійними фондами та страховими компаніями [6];
- неповна поінформованість та прозорість прозорість біржової та депозитарної структури ринку цінних паперів. Недостатня взаємодія роботи бірж із Національною депозитарною системою та недосконаліть системи клірингу зумовлюють труднощі для учасників ринку;
- недобросовісне та непрофесійне здійснення діяльності професійними учасниками фондового ринку [7];
- «кадровий голод» на ринку цінних паперів.

Отже виходячи з вище викладеного, для формування ефективно діючого національного ринку цінних паперів, який матиме можливість забезпечувати економіку країни необхідними інвестиційні ресурси, потрібно провести ряд дій.

1. Ринок цінних паперів України, як один з елементів інфраструктури ринкової економіки повинен стати:
- інструментом реалізації держави стратегії економічного розвитку;
- нормативну базу, що регулює діяльність на ринку цінних паперів привести у відповідність до європейських стандартів;
- забезпечити необхідний законодавчо рівень захисту прав інвесторів та учасників ринку цінних паперів;
- підвищити стандарти корпоративного управління до рівня директив Європейського союзу.

2. На рівні держави необхідно:
- зміцнення інституційних засад;
- сприяння підвищенню взаємодії ринку цінних паперів з реальним сектором економіки;
- розвиток високотехнологічних сегментів ринку, консультаційних та інформаційних центрів.

3. Підвищення кваліфікаційних вимог до професійних учасників ринку цінних паперів за рахунок активної і авторитетної позиції НКЦПФР, за рахунок впровадження електронного документообігу; здійснити моніторинг фінансових показників, що обумовлюють допуск цінних паперів у лістинг; розширювати можливості Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку щодо порядку ведення фінансового обліку та складання фінансової звітності.

Висновки. Ринок цінних паперів є ключовою ланкою мобілізації вільних фінансових ресурсів. Забезпечення його безперервної діяльності здійснюється за допомогою багатьох важелів та елементів, які в свою чергу створюють інфраструктуру даного сегменту.

Невід'ємною складовою ринку цінних паперів є фондові біржі, які забезпечують безперервний інвестиційний процес.

На основі аналізу ситуації на ринку цінних паперів України дозволяє зробити висновок, що він має високий потенціал на який використовується не повністю у зв'язку з економічними, політичними та соціальними чинниками.

Для активізації позитивних зрушень на ринку цінних паперів та збільшенні обсягів залучення довгострокових та короткострокових інвестицій в економіку країни необхідно здійснити низку заходів, які будуть спрямованих на вдосконалення його інституційних засад, нормативно – правової бази в сфері діяльності посередників на ринку цінних паперів, підвищення конкурентоспроможності та інвестиційної привабливості українських фінансових інструментів.

Список використаних джерел

1. Баула О. Перспективи інтеграції вітчизняного ринку цінних паперів у світовий фондовий ринок / О. Баула, Т. Никитюк // Економічний форум. – 2014. – № 2. – с. 53–58.

2. Грудзевич У.Я. Регіональні особливості формування і розвитку інфраструктури фінансового ринку України / У.Я. Грудзевич. – Л.: ЛБІ НБУ. – 2014. – с. 96.

3. Дудчик О. Особливості розвитку фондового ринку України / О. Дудчик, А. Савченко // Глобальні та національні проблеми економіки. – Миколаїв, 2014. – № 2. – с. 1058–1061.

4. Інформаційна довідка щодо розвитку фондового ринку України протягом 2013–2016 рр. / Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nssmc.gov.ua/fund/analytics.

5. Краснова І. Фондовий ринок в Україні: стан та перспективи розвитку / І. Краснова // Проблеми економіки. – 2014. – № 1. – С. 131–134.

6. Кужелєв М. О. Фінансова гнучкість прийняття рішень в інвестиційній діяльності банків [Монографія] / М. О. Кужелєв, М. О. Житар. – Київ: Центр учбової літератури, 2016. – 175 с.

7. Кужелєв М. О. Основні тенденції та перспективи розвитку ринку корпоративних облігацій в Україні / М. О. Кужелєв, Д. Б. Юрова // Моделювання регіональної економіки. Збірник наукових праць. – Івано-Франківськ: Видавець Віктор Дяків, 2011. – № 2 (18). – С. 146-154

8. Кужелєв М.О. Розвиток інфраструктури ринку цінних паперів: сутність та елементи / М.О. Кужелєв, І.П. Головенко // Збірник наукових праць Університету державної фіскальної служби України. – 2016 - №2. с. 145-156

9. Офіційний сайт Української Асоціації Інвестиційного Бізнесу – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http:// http://www.uaib.com.ua

10.Про цінні папери та фондовий ринок [Електронний ресурс] : Закон України від 23.05.2016 року № 3480-15. – Офіційний сайт Верховної ради України. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3480-15. – Назва з екрана.

11.Руда О.Л. Функціонування фондового ринку України, проблеми та перспективи розвитку / О.Л. Руда // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2015. – № 6. – С. 794–798.

12.Щербина А. Особливості розвитку електронної біржової торгівлі у світі / А. Щербина // Ринок цінних паперів України. – 2013. – № 1–2. – С. 69–75.

References

1. Baula O., Nikityuk T. Perspektivi integratsiyi vitchiznyanogo rinku tsin- nih paperiv u svitoviy fondoviy rinok // Ekonomichniy forum. – 2014. – № 2. – S. 53–58.

2. Grudzevich U.Ya. Regionalni osoblivosti formuvannya i rozvitku infrastrukturi finansovogo rinku Ukrayini. – L. : LBI NBU. – 2014. – S. 96.

3. Dudchy'k O., Savchenko A. Osobly'vosti rozvy'tku fondovogo ry'nku Ukrayiny' // Global'ni ta nacional'ni problemy' ekonomiky'. – My'kolayiv, 2014. – № 2. – S. 1058–1061.

4. Informacijna dovidka shhodo rozvy'tku fondovogo ry'nku Ukrayiny' protyagom 2013–2016 rr. / Nacional'na komisiya z cinny'x paperiv ta fondovogo ry'nku : http://www.nssmc.gov.ua/fund/analytics.

5. Krasnova I. Fondovy'j ry'nok v Ukrayini: stan ta perspekty'vy' rozvy'tku // Problemy' ekonomiky'. – 2014. – № 1. – S. 131–134.

6. Kuzheliev M.O., Zhytar M.O. Finansova hnuchkist pryiniattia rishen v investytsiinii diialnosti bankiv [Monohrafiia]. – Kyiv: Tsentr uchbovoi literatury, 2016. – 175 s.

7. Kuzheliev M.O., Yurova D.B. Osnovni tendentsii ta perspektyvy rozvytku rynku korporatyvnykh oblihatsii v Ukraini // Modeliuvannia rehionalnoi ekonomiky. Zbirnyk naukovykh prats. – Ivano-Frankivsk: Vydavets Viktor Diakiv, 2011. – №2(18). – S. 146-154

8. Kuzheliev M.O., Holovenko I.P. Rozvytok infrastruktury rynku tsinnykh paperiv: sutnist ta elementy // Zbirnyk naukovykh prats Universytetu derzhavnoi fiskalnoi sluzhby Ukrainy. – 2016 - №2. c. 145-156

9. Ofitsiinyi sait Ukrainskoi Asotsiatsii Investytsiinoho Biznesu : http://www.uaib.com.ua

10.Pro tsinni papery ta fondovyi rynok : Zakon Ukrainy vid 23.05.2016 roku № 3480-15. – Ofitsiinyi sait Verkhovnoi rady Ukrainy. : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3480-15.

11.Ruda O.L. Funktsionuvannia fondovoho rynku Ukrainy, problemy ta perspektyvy rozvytku // Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky. – 2015. – № 6. – S. 794–798.

12.Shcherbyna A. Osoblyvosti rozvytku elektronnoi birzhovoi torhivli u sviti // Rynok tsinnykh paperiv Ukrainy. – 2013. – № 1–2. – S. 69–75.

ДАНІ ПРО АВТОРІВ

Кужелєв Михайло Олександрович, доктор економічних наук, професор, директор Навчально-наукового інституту фінансів, банківської справи
e-mail: m-kristo@yandex.ua
Головенко Ірина Петрівна, аспірантка
e-mail: ira-hol@meta.ua
Університет Державної фіскальної служби України
вул. Університетська, 31, м. Ірпінь, 08201, Україна

ДАННЫЕ ОБ АВТОРАХ

Кужелев Михаил Александрович, доктор экономических наук, профессор, директор Учебно-научного института финансов, банковского дела
e-mail: m-kristo@yandex.ua
Головенко Ирина Петровна, аспида
e-mail: ira-hol@meta.ua
Университет Государственной фискальной службы Украины
ул. Университетская, 31, г.. Ирпень, 08201, Украина

DATA ON AUTHORS

Kuzheliev Mikhail, Doctor of Economics, Professor, Director of Training and Research Institute of Finance, Banking
e-mail: m-kristo@yandex.ua
Golovenko Irina, a graduate
e-mail: ira-hol@meta.ua
University of the State Fiscal Service of Ukraine
st. University, 31 m., Irpen, 08201, Ukraine